

Ljubljana, 15. avgust 2021

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
Dunajska cesta 22
1000 Ljubljana

Pripombe na intervencije za mlade kmete

Spoštovani.

Posredujemo ključne pripombe za intervencije mladih prevzemnikov kmetij v predlogu strateškega načrta za Skupno kmetijsko politiko 2023-2027. Hkrati pa vas naprošamo za **usklajevalni sestanek** na katerem bi pregledali in uskladili poglede ključnih deležnikov na področju mladih kmetov.

Poglavje Privabljanje mladih kmetov in spodbujanje razvoja podjetij na podeželskih območjih

Za podkrepitev pomembnosti intervencij na področju mladih kmetov je smiselno, da se pripiše ugotovitev Evropske komisije, da je delež mladih kmetov praktično nespremenjen že od leta 2005.

Ker je omenjeno tudi posedovanje kmetijskih zemljišč, ki je eden izmed ključnih izzivov mladih kmetov, je potrebno, da se v dokumentu predstavi tudi »**land mobility**« za mlade kmete, kar podpira navedba, da je kupoprodajni promet SKZG z mladimi kmeti pod 5 %. Prav tako pa velja omeniti otežen **dostop do finančnih sredstev** in nižjo uspešnost pri pridobivanju povratnih sredstev. Tudaj je smiselno razmisliti o uvedbi **finančnih instrumentov** v obliki garancijskih shem, predplačil in brezobrestnih kreditov.

Navedeno je, da je mladim prevzemnikom omogočeno sodelovanje v postopkih priprave občinskih podrobnih prostorskih načrtov, kar ne drži v vseh primerih (kot primer: prostovoljno kmečko zavarovani).

Poglavje dopolnjuje tudi navedba sodelovanja v EIP projektih, kjer pa so **ure kmeta nesorazmerno ovrednotene** v primerjavi z ostalimi partnerji, v posameznih primerih pa je tudi vključitev mladega kmeta »samo na papirju« in »zaradi točk«. Delo kmeta mora biti

primerno plačano. Dostop do znanja je tretji izmed izzivov, zato podpiramo vsakršen prenos znanja, ki pa mora biti dostopno, uporabno in dosegljivo.

Poglavje Pregled intervencij in posebnih pogojev za mlade kmete

Neizmerno močno podpiramo **ohranitev sredstev za mlade kmete na I. in II. stebru**. Vendar opozarjamo, da mora biti zagotovljenih dovolj sredstev za vse mlade prevzemnike, ki bodo sredstva želeli koristiti.

Naj ponovno opozorimo, da še vedno nimamo definiranega upravičenca – **vodje kmetijskega gospodarstva**. To mora biti ena izmed trenutnih priorit, saj bomo le tako lahko zastavili dober sistem. Hkrati pa je tudi močna potreba po spremembni zemljiške in davčne zakonodaje.

Še vedno čakamo odgovor o **nosilstvu 24 mesecev**, kar je eno izmed večjih odprtih vprašanj.

Poglavje Intervencija za vzpostavitev gospodarstev mladih kmetov

Intervencija mora biti **administrativno nezahtevna in dostopna za izvajanje**, da lahko mladi kmet sam izpolni vlogo, poroča in vlaga zahtevke.

Podpiramo ohranitev izplačila v dveh obrokih (90 in 10 %). **Zagotovi naj se toliko sredstev, kot bo interesa s strani potencialnih upravičencev**. Če sredstev zmanjka, naj se dodajo.

Pri **standardnem prihodku** je ključno, da se vključijo še dopolnilne dejavnosti in gozd, meje pa se morajo zastaviti neomejajoče, saj je sedaj spodnja meja postavljena previsoko, zgornja pa (za trajne nasade) previsoko.

Mladi kmet ima obveznost 3-letnega izpolnjevanja ciljev, k temu pa naj se doda še 5 let spremljanja (oddajanje zbirne vloge in ohranitev nosilstva).

Poglavje Intervencija dipolnilna dohodkovna podpora za mlade kmete

Predvidena podpora na hektar je prenizka.

Poglavje Intervencija medgeneracijski prenos znanja

Biti mora jasno definirano **kdo je upravičenec in pod kakšnimi pogoji**, sredstva za upravičenca pa morajo biti dovolj visoka, da bodo **stimulativna**. Predlagamo sredstva v višini pokritja obveznosti plačila prispevkov in fiksnega dohodka (cca. 500 eur/mesec 5 let).

Poročilo mora biti administrativno in vsebinsko nezahtevno. Potrebna je tudi opredelitev sestavnih delov letnega poročila.

Kaj in v kakšni (obligatorji) obliki je **dogovor o sodelovanju**? Zapisano pa je še, da je neobvezna, a priporočljiva udeležba na izobraževanju o prenosu. Kaj to pomeni?

V prvem delu dokumenta je omenjeno tudi **svetovanje ob prenosu kmetije** (pravno, socialno...), ki pa med intervencijami ni opisano. Na kakšen način se predvideva izvedba te pomembne možnosti?

Vse ostale pripombe so podane v skupnem dokumentu Zavezništva za kmetijstvo.

V pričakovanju srečanja vas lepo pozdravljamo.

Predsednica ZSPM,
Anja Mager

